

Datum: 22. 03. 2007

Št.: 306-34/2006-7

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, Ljubljana, je na podlagi tretjega odstavka 38. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99 in 37/04; v nadaljevanju ZPOMK) in na podlagi priglasitve družbe UPC Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, Ljubljana, ki jo po pooblastilu zastopa odvetnik Matjaž Pantelič, Poljanski nasip 8, Ljubljana, v zadevi koncentracije družb Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., in Ljubljanski kabel, telekomunikacijske storitve, d.d., Tivolska 50, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa direktor Marko Končila, sprejel naslednjo

ODLOČBO:

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence priglašeni koncentraciji družb UPC Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, Ljubljana, in Ljubljanski kabel, telekomunikacijske storitve, d.d., Tivolska 50, Ljubljana, **ne nasprotuje**. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.

Izvleček odločbe se objavi v Uradnem listu RS.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN STRANKE POSTOPKA

1. Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), je dne 21. 02. 2007 prejel priglasitev koncentracije s strani podjetja UPC Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, Ljubljana (v nadaljevanju: Telemach), ki ga po pooblastilu zastopa odvetnik Matjaž Pantelič, Poljanski nasip 8, Ljubljana, v zvezi z nameravano pridobitvijo večinskega lastniškega deleža v družbi Ljubljanski kabel, telekomunikacijske storitve, d.d., Tivolska 50, Ljubljana (v nadaljevanju: Ljubljanski kabel), ki ga zastopa direktor Marko Končila.
2. V skladu z 2. odstavkom 12. člena ZPOMK morajo udeleženci koncentracijo priglasiti Uradu najpozneje en teden po sklenitvi pogodbe ali objavi javne ponudbe ali pridobitvi kontrolnega interesa, pri čemer rok za priglasitev začne teči s prvim od teh dogodkov. Pogodba o prodaji in nakupu delnic Ljubljanskega kabla je bila sklenjena dne 15. 02. 2007, kar pomeni, da je priglasitev pravočasna. Priglasitev mora vsebovati tudi vse elemente, ki jih določa na podlagi 2. odstavka 37. člena ZPOMK sprejeta vladna Uredba o vsebini in zahtevanih elementih obrazca za priglasitev koncentracije podjetij (Uradni list RS, št. 4/00; v nadaljevanju: Uredba).

3. Priglasitelj je skladno z določbami Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/00) za priglašeno koncentracijo plačal upravno takso po tarifni številki 65 v višini 12.000 točk.
4. Telemach je družba z omejeno odgovornostjo, ki poleg drugih registriranih dejavnosti nudi storitve elektronskih komunikacij, in sicer storitve distribucije televizijskih in radijskih signalov preko kablanskega omrežja, storitve dostopa do interneta preko kablanskega omrežja in dajanje telekomunikacijskih vodov v najem. Družba Telemach posluje na naslednjih geografskih območjih, na katerih ima razvejano kablansko komunikacijsko omrežje: Ljubljana, Gorenjska, Primorska, Dolenjska, Velenje, Štajerska in Pomurje. Družba Telemach izvaja neposredni nadzor nad družbami KRS Velenje, d.d., in CATV Murska Sobota, d.d., in KRS Rotovž, ki na področju Velenja, Murske Sobote in Maribora opravljajo enake poslovne dejavnosti kot matična družba Telemach.
5. Družba Telemach je članica skupine družb Liberty Global in jo v celoti obvladuje družba UPC Slovenia Holding B.V. z Nizozemske, kot edina ustanoviteljica in lastnica 100 % lastniškega deleža družbe Telemach. Nadzor nad obvladujočo družbo UPC Slovenia Holding B.V., po hierarhični lestvici od spodaj navzgor, izvajata družbi: UPC Broadband Holding B.V. ter Liberty Global Europe Management B.V., prav tako z Nizozemske. Razen družbe Telemach nobena izmed družb, ki sodijo v skupino Liberty Global, ni prisotna na slovenskem trgu.
6. Družba Ljubljanski kabel ima v upravljanju in vzdrževanju kablansko prenosni sistem na območju mesta Ljubljane, preko katerega ponuja storitve distribucije televizijskih in radijskih signalov in storitve dostopa do interneta. Ljubljanski kabel ima 100% kapitalski delež v družbi Dolenjski kabel d.o.o., ki v trenutku izdaje predmetne odločbe, po navedbah priglasitelja, ne opravlja poslovnih aktivnosti, 100% kapitalski delež v družbi Masicom d.o.o., ki opravlja dejavnost marketinga in prodaje paketov storitev širokopasovnega dostopa do interneta v kablanskem omrežju družbe Ljubljanski kabel in 75% kapitalski delež v družbi Velkom d.o.o., ki opravlja dejavnost tehničnega inženiringa v zvezi z dejavnostjo kablanskih operaterjev. Ljubljanski kabel je tudi lastniško povezan z družbo Telius (28 % lastniški delež), ki prav tako deluje na trgu storitev prenosa radijskih in televizijskih signalov, in sicer na digitalni kablanski platformi. Zaradi nekompatibilnosti obstoječe tehnološke platforme družbe Telius s tehnološkimi predpostavkami digitalnih sistemov družbe Telemach in zaradi različnih konceptov poslovnih procesov družbe Telius in dolgoročnimi usmeritvami družbe Telemach na področju storitev v digitalni tehniki, se po izpolnitvi predmetne koncentracije predvideva izvedba postopkov za dezinvestiranje poslovnega deleže ter umik družbe Ljubljanski kabel iz kapitalске in poslovne strukture družbe Telius.
7. Udeleženci koncentracije bosta z obravnavano koncentracijo izkoristili združevalne sinergije ter s tem omogočili svojim uporabnikom nadaljnje izboljševanje kakovosti in pestrosti ponudbe, tehnološkega posodabljanja in konkurenčnosti storitev prenosa televizijskih vsebin ter storitev širokopasovnega dostopa do interneta. Prednosti povezovanja in združevanja kablanskih omrežij so v enotni ponudbi oziroma enotni distribuciji signalov, lažjem upravljanju s signali, večjih investicijah v osnovna sredstva, boljših pogajalskih izhodiščih pri nabavi opreme za sprejem in distribucijo programov in podatkov, poenoteni televizijski programski shemi (programsko obvladovanje avtorskih pravic), skupni tehnični službi (know how), poenotenju storitev, skratka v doseganju ekonomije obsega. Po izvedeni koncentraciji bo družba Ljubljanski kabel ostala samostojna pravna oseba.

II. PODREJENOST ZPOmK

A Koncentracija

8. Družba Telemach bo na podlagi pogodbe o prodaji in nakupu delnic, sklenjene dne 15.02. 2007, pridobila 66,67 % lastniški delež v družbi Ljubljanski kabel in s tem neposredni nadzor ter odločujoči vpliv na družbo Ljubljanski kabel. Slednje pomeni koncentracijo v smislu določb druge alinee 2. odstavka 11. člena ZPOmK.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 12. člena ZPOmK

9. Ekonomski pogoj, ki določa, kdaj morajo udeleženci koncentracije transakcijo priglasiti Uradu, je izražen v 1. odstavku 12. člena ZPOmK. To je potrebno, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij ali z njimi kako drugače povezanih podjetij v posameznem od zadnjih dveh let na slovenskem trgu pred obdavčitvijo presegel 8 milijard tolarjev ali če so v transakciji udeležena podjetja ali z njimi kako drugače povezana podjetja skupaj ustvarila za več kot 40 odstotkov prodaj, nakupov ali drugih transakcij na znatnem delu slovenskega trga s proizvodi ali storitvami, ki so predmet transakcije, ali z njihovimi substituti.
10. Skupni letni promet družb Telemach in Ljubljanski kabel ter z njima povezanih družb na slovenskem trgu pred obdavčitvijo v posameznem od zadnjih dveh let ni presegel v prvi alineji 1. odstavka 12. člena določenega praga 8 milijard tolarjev.
11. Ker prag letnega prometa ni presežen v vsakem od zadnjih dveh let, je moral Urad ugotavljati, ali je v tem obdobju presežen prag tržnega deleža na znatnem delu slovenskega trga. ZPOmK ne določa pomena pojma znatni del slovenskega trga s proizvodi ali storitvami, niti ne določa meril za njegovo določitev. Pri določitvi obsega znatnega dela slovenskega trga s proizvodi in storitvami Urad ne upošteva le ožje geografske delitve slovenskega trga na posamezne regije, ampak poleg tega upošteva tudi druga merila, kot na primer razvitost trga, obseg prodaj in nakupov, število končnih uporabnikov proizvodov in storitev, možnost širitve obsega prodaj in nakupov ipd. Določitev pojma znatni del slovenskega trga je torej odvisna od različnih dejavnikov in je lahko od primera do primera različna. Nikakor pa je ni mogoče enačiti s pojmom upoštevni geografski trg, ki se vedno določa posebej za vsak upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg, katerega določitev pogojujejo dejavniki, ki predstavljajo konkurenčni pritisk na izdelek oziroma storitev, ki se trži na določenem območju (zamenljivost na strani ponudbe, zamenljivost na strani povpraševanja in potencialna konkurenca). Upoštevni geografski trg je lahko širši ali ožji od znatnega dela slovenskega trga s proizvodi ali storitvami. Namen uvrstitve merila znatnega dela slovenskega trga v 12. člen ZPOmK je izključitev obveznosti priglasitve koncentracij, ki imajo na nacionalno ekonomijo domnevno zanemarljiv vpliv.
12. Za nastanek obveznosti priglasitve zadostuje, da udeležena podjetja presežejo prag iz druge alineje 1. odstavka 12. člena zgolj na enem od upoštevni trgov. Urad je že v predhodnih koncentracijah ugotovil, da predstavlja trg prenosa radijskih in televizijskih signalov preko kabelsko komunikacijskega omrežja končnim uporabnikom na območju Ljubljane s širšo okolico in Gorenjske znatni del slovenskega trga¹. Udeležena podjetja že zaradi narave storitev, kot edini ponudnik storitve prenosa radijskih in televizijskih signalov na določenem kabelsko komunikacijskem sistemu,

---

¹ Odločbi koncentracij Telemach in CATV MS (št. 306-50/2005-30) in Telemach in KKS Preddvor (št. 3071-41/03-7) ter predhodne odločbe.

presejajo prag 40-odstotnega deleža upoštevne trga na znatnem delu slovenskega trga s proizvodi in storitvami, določenega v drugi alineji prvega odstavka 12. člena. Obravnavana koncentracija je podrejena določbam ZPOmK.

III. SKLADNOST S PRAVILI KONKURENCE

13. Urad je v okviru presoje skladnosti obravnavane koncentracije s pravili konkurence upošteval navedbe priglasiatelja in oprl svojo odločitev na merila, ki jih za presojo koncentracij določa ZPOmK, pri čemer je upošteval tudi regulativni okvir na področju elektronskih komunikacij v RS, ki je od 1. 5. 2004 usklajen z evropskim². Poleg tega je Urad upošteval podatke o trenutnem stanju na trgu storitev dostopa do kabelsko komunikacijskega omrežja, prenosa radijskih in televizijskih signalov preko kabelskega omrežja ter dostopa do interneta in prenosa podatkov preko kabelskega omrežja na območju Republike Slovenije, ki jih je pridobil s strani sektorskega regulatorja, Agencije RS za pošto in elektronske komunikacije, Stegne 7, Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), kot neodvisnega regulativnega organa na področju elektronskih komunikacij, z namenom, da bi natančneje ugotovil vplive obravnavane koncentracije na omenjenih trgih.
14. Urad je torej presojal nameravano koncentracijo na: (a) trgu dostopa alternativnih operaterjev do kabelsko komunikacijskega omrežja družbe Telemach, (b) trgu prenosa radijskih in televizijskih programov preko kabelsko komunikacijskega omrežja in (c) trgu zagotavljanja internetnih storitev preko kabelsko komunikacijskega omrežja na območju Gorenjske, Ljubljane z okolico, Primorske, Velenja z okolico, Dolenjske, Pomurja in mesta Maribor. Pri presoji učinkov koncentracije na trgu komunikacijskih storitev je Urad upošteval tudi širšo opredelitev tako upoštevne storitvene kot upoštevne geografske trga, ki je v tem primeru nacionalni trg.
15. Z opredeljenimi trgi storitev, ki jih ponujata udeleženci koncentracije, je tesno povezan medoperaterski trg »hrbetenični deli zakupljenih vodov«, ki je reguliran s strani Agencije. Družbi nastopata na tem trgu kot uporabnici najetih vodov družb Telekom Slovenije, Elektro Slovenije (Stelkom) in Slovenske železnice, ki s tako medkrajevno infrastrukturo razpolagajo, ter s tem omogočata prenos podatkov oziroma storitev dostopa do interneta med njunimi ločenimi omrežji. Uporaba omenjenih medoperaterskih storitev za udeleženci koncentracije predstavlja predvsem vzpostavljanje hrbetenične povezave, ki je temeljna predpostavka za izvajanje in tehnološko dovršenost ter konkurenčno kakovost storitev v okviru poenoteni ponudbenih paketov udeleženk koncentracije na upoštevni trgih storitev prenosa televizijskih vsebin in storitev širokopasovnega dostopa do interneta. Urad tega trga ni posebej opredelil.

TRG DOSTOPA DO KABELSKO KOMUNIKACIJSKEGA OMREŽJA

16. Kabelski operaterji na območju RS upravljajo in zagotavljajo kabelsko komunikacijska omrežja, preko katerih (a) zagotavljajo elektronske komunikacijske storitve končnim uporabnikom, in sicer prenos radijskih in televizijskih signalov, internetne storitve in telefonske storitve, in (b) omogočajo alternativnim operaterjem, ki ne razpolagajo z lastnim omrežjem, dostop do kabelsko

---

² Direktiva 2002/21/EC Evropskega parlamenta in Sveta o elektronskih komunikacijskih omrežjih in storitvah; Direktiva 2002/20/EC EP in Sveta o zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežjih in izvajanju elektronskih komunikacijskih storitev; Direktiva 2002/19/EC EP in Sveta o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o medomrežnem povezovanju; Direktiva 2002/22/EC EP in Sveta o pravicah uporabnikov glede elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, s katerimi je usklajen Zakon o elektronskih komunikacijah (Ur. list RS, št. 43/04; v nadaljevanju: ZEKom).

komunikacijskega omrežja, preko katerega lahko alternativni operaterji sami ponujajo elektronske komunikacijske storitve končnim uporabnikom, ki so bodisi fizične bodisi pravne osebe.

17. Tehnične značilnosti elektronskih komunikacijskih omrežij se razlikujejo, zaradi česar ni mogoče nuditi vseh elektronskih komunikacijskih storitev preko vseh omrežij. Ker kabelsko komunikacijska omrežja na nekaterih območjih v slovenskem prostoru še vedno predstavljajo neizogibni monopol za opravljanje storitev kabelske televizije in nudenja zahtevnejšega dostopa do interneta, še posebej zato, ker za omenjeni storitvi na vseh območjih še ne obstajajo popolni substituti, je Urad proučeval, kakšne so možnosti dostopa do kabelskega omrežja družb Telemach in Ljubljanski kabel. Operaterski dostop je toliko bolj pomemben, ker je podvajanje omrežij ekonomsko vprašljivo, kakor tudi omejeno z Zakonom o graditvi objektov ter Zakonom o urejanju prostora.
18. Urad je že v koncentraciji Telemach/CATV Murska Sobota³ ugotovil, da je z novim regulativnim okvirom na področju elektronskih komunikacij operaterski dostop v naprej zagotovljen na podlagi ZEKom-a. Po 24. točki 3. člena ZEKom operaterski dostop pomeni zagotovitev razpoložljivosti naprav oziroma storitev drugemu operaterju pod določenimi pogoji, bodisi na izključni ali neizključni podlagi, za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev.
19. 8. člen ZEKom določa, da morajo operaterji javnih komunikacijskih omrežij, ki pridobijo pravico do postavitve zmogljivosti, zaradi racionalne rabe prostora graditi omrežja in naprave tako, da kar v največji meri omogočajo skupno uporabo obstoječih objektov komunikacijskega omrežja. Operaterji se morajo medsebojno dogovarjati o skupni uporabi takšnih zmogljivosti, pri čemer Agencija spodbuja pogodbeno urejanje omenjene skupne uporabe.
20. V skladu z 9. členom ZEKom imajo operaterji javnih komunikacijskih omrežij pravico in dolžnost, da se medsebojno pogajajo o operaterskem dostopu oziroma medomrežnem povezovanju. O tehničnih in komercialnih vprašanih operaterskega dostopa se stranke dogovorijo same s pogodbo, ki ne sme biti v nasprotju z določbami ZEKom. Če ne pride do dogovora glede operaterskega dostopa, odloči na zahtevo ene izmed strank oziroma po uradni dolžnosti Agencija z odločbo, pri čemer uredi le tista vprašanja operaterskega dostopa, glede katerih ni mogoče doseči soglasja med strankami in ki niso v nasprotju z ZEKom. 9. člen ZEKom velja za operaterje, ki nimajo pomembne tržne moči v smislu določil ZEKom. Če pa gre za operaterje s pomembno tržno močjo, pa Agencija operaterju z odločbo naloži obveznosti iz 23. in 24. člena ZEKom.
21. Po navedbah Agencije je družba Telemach operater v smislu 5. člena ZEKom, ki se nanaša na zagotavljanje javnega komunikacijskega omrežja oziroma izvajanje javnih komunikacijskih storitev, zato zanj veljajo določbe 8. in 9. člena ZEKom. Ob tem Agencija poudarja, da določila 8. in 9. člena ZEKom veljajo za vsa omrežja, ki zagotavljajo javne komunikacijske storitve, ne glede na to, ali so bila zgrajena z javnim ali zasebnim kapitalom.
22. Na tem mestu je smiselno omeniti, da se obveznost dodelitve dostopa do omrežne infrastrukture sicer lahko utemelji kot sredstvo za povečanje konkurence, vendar pa morajo regulativni organi, glede na tehnično izvedljivost in zahtevo po ohranitvi celovitosti omrežja, uravnotežiti pravice lastnika infrastrukture do izkoriščanja svoje infrastrukture za lastne namene in pravice drugih ponudnikov storitev do dostopa do naprav, ki jih potrebujejo za opravljanje storitev. Če regulativni organ odredi obveznost dodelitve dostopa, ki kratkoročno poveča konkurenco, to ne sme zmanjšati

---

³ Odločba koncentracije Telemach in CATV MS (št. 306-50/2005-30).

spodbud za konkurente, da bi vlagali v alternativne naprave, ki bodo dolgoročno zagotavljale večjo konkurenco⁴.

23. Družba Telemach je v zadnjih letih konstantno nadgrajevala in širila svoje omrežje, saj namerava na trgu ponuditi dodatne TV storitve, kot so interaktivna televizija, video na zahtevo, pay per view, ponuditi še več plačljivih programov v digitalni obliki, internetnih paketov po meri uporabnika ter storitev VoiP, za kar je potrebno zmogljivo omrežje z dvosmerno komunikacijo. Poleg vzpostavitve dolgoročnih zakupnih pogodb z imetniki tranzitne optične kableske infrastrukture, je družba Telemach v preteklih letih intenzivno vlagala v vzpostavitev hrbtenične povezave med Ljubljano in Mariborom, ki je sedaj tudi v njeni lasti in katere pozitivni učinki se bodo odražali predvsem po izvedbi koncentracije in medsebojni povezavi obstoječih kabelskih sistemov udeležencev koncentracije.
24. Z združevanjem kabelskih operaterjev in nadgrajevanjem omrežij, predvsem pa uvajanjem novih tehnologij, bodo potrošniki pridobili na kvaliteti in dodatni ponudbi storitev (selekcijirano storitev), vendar pa sedanja omrežja, predvsem pa manjši kabelski operaterji zaradi finančne nemoči, tega ne zagotavljajo. Komunikacijske storitve po meri uporabnika je možno zagotoviti le z uvajanjem novih tehnologij, za katere pa je nujna, kot že rečeno, povezava obstoječih sistemov, kar omogoča ekonomije obsega oziroma racionalizacijo fiksnih stroškov in racionalno organizirane servisne mreže.
25. V skladu z novim ekonomskim pristopom proučevanja zlorabe prevladujočega položaja⁵, ki ga je za Komisijo EU (DG Competition) pripravila EAGCP (Economic Advisory Group for Competition Policy), se poudarja pomen potrošnika, in sicer, ali je potrošnik zaradi ekonomske moči ponudnika storitve utrpel kakršnokoli izgubo (povišanje cen, slabo kakovost storitve ipd.). Na podlagi novega pristopa je Komisija zadržana do poseganja na trg, v kolikor je ekonomska moč podjetja odraz nenehnega investiranja, inovativnosti, razvoja in rasti produktivnosti podjetja, še zlasti, če to prinaša večje koristi za potrošnika in dolgoročno spodbuja konkurenco na trgu. Družba Telemach je ves čas vlagala v razvoj novih tehnologij, ponujala nove pakete storitev in nadgrajevala svoje omrežje v prevzetih družbah.
26. Na podlagi navedenega Urad zaključuje, da se družba Telemach, ki namerava s prevzemom Ljubljanskega kabla prevzeti v upravljanje tudi njegovo kabelsko komunikacijsko omrežje, ne more obnašati neodvisno od alternativnih operaterjev in konkurence, saj je omejena z določili 8. in 9. člena ZEKom in na njuni osnovi z dolžnostjo pogodbenega dogovarjanja z operaterji, ki bi želeli dostop do omrežja. To pomeni, da družba Telemach po izvedeni koncentraciji z družbo Ljubljanski kabel ne bo imela možnosti enostranskega oviranja učinkovite konkurence na trgu dostopa do kabelsko komunikacijskega omrežja.

TRG PRENOSA RADIJSKIH IN TELEVIZIJSKIH SIGNALOV PREKO KABELSKEGA OMREŽJA

27. Po navedbah priglasiatelja je storitev prenosa televizijskih in radijskih vsebin preko kableskega omrežja z vidika cene, tehničnih lastnosti in kakovosti storitev, popolnoma zamenljiva s ponudbo storitve IP televizije preko xDSL (ADSL in VDSL) tehnološke platforme družbe SiOL ter FTTH (fibre to the home) optične platforme družbe T-2, ki se razprostirata na celotnem območju Republike Slovenije, zaradi česar naj bi Urad presojal koncentracijo na širše opredeljenem, nacionalnem,

---

⁴ Direktiva 2002/19/ES EP in Sveta o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij.

⁵ Report by the EAGCP: An economic approach to Article 82, julij 2005; dostopno na spletni strani DG Competition.

geografskem trgu.

28. Urad je že v koncentraciji Telemach/CATV Murska Sobota⁶ ugotovil, da obliki prenosa signalov preko kabelskega omrežja in xDSL tehnološke platforme nista popolna substituta, saj poleg nekaterih tehničnih razlik, ki izhajajo predvsem iz raznolikosti tehnološke platforme, po kateri se radijski in televizijski signali prenašajo (spodnja Tabela in predhodne ugotovitve v primeru Telemach/CATV Murska Sobota), na nekaterih lokacijah še vedno obstajajo ovire za kakovostni sprejem IP TV, ki so pogojene z oddaljenostjo od centrale oziroma DSLAM⁷-a. Statistično gledano je možno zagotavljati hitrost 6 Mbit/s, ki naj jo naročniški vod zagotavlja za kakovostni sprejem podatkov in televizijskih signalov, v razdalji 3-4 km od DSLAM-a do naročnika. Poleg tega je omejeno tudi število central, kjer je omogočen razvezan dostop do krajevne zanke⁸. Na drugi strani je televizija na osnovi protokola IP, ki uporablja kot dostopovno omrežje tehnologijo FTTH, enakovredna kabelski televiziji, saj gre v tem primeru za tehnologijo, ki je glede razpoložljive pasovne širine primerljiva s tehnologijo koaksialnih kabelskih omrežij.

Tabela: Primerjava različnih tipov širokopasovnih povezav

	KOAKSIALNI KABEL (Telemach)	ADSL (SiOL)	VDSL (T-2)	Wi Max, Wi Fi	FTTH-OPTIKA (T-2)
Število programov (TV)	60	110	130	54 - 95	130
Zmogljivosti	1 GHz	1 MHz		21 MHz (Wi Max)	>> 1 GHz
Hitrost prenosa	24 Mbit/s/1,5 Mbit/s	20 Mbit/s/1 Mbit/s; 40 Mbit/s/1,5 Mbit/s		1 Mbit/s	1 Gbit/s/1 Gbit/s
Omejitve uporabe	Celotna pasovna širina se razdeli med vse uporabnike; istočasno se lahko gleda več programov.	Oddaljenost od centrale oz. DSLAM-a; istočasno se lahko gleda 1-2 programa.		Število hkratnih uporabnikov na bazni postaji.	Istočasno se lahko gleda več programov.

Vir: Posredovani podatki s strani APEK in priglasiatelja ter pridobljeni na spletnih straneh operaterjev.

29. Število lokacij, kjer je možen sprejem radijskih in televizijskih signalov preko xDSL tehnološke platforme, ter lokacij, kjer je možen razvezan dostop, je objavljeno in sproti ažurirano na spletnih straneh družb SiOL in T-2 (VDSL centrale). Omrežje SiOL TV je trenutno na voljo na širšem območju Ljubljane, Maribora, Celja, Kranja, Kopra, Murske Sobote, Novega mesta in Nove Gorice, splošno rečeno povsod tam, kjer je prisotno tudi omrežje družbe Telemach, ki se pretežno razprostira v strnjениh naseljih in urbanih središčih. FTTH omrežje družbe T-2 pa je že izgrajeno v Kranju, Kopru in delu Ljubljane. Na tem mestu je potrebno dodati, da je objavljen seznam lokacij na spletnih straneh družb SiOL in T-2 zgolj informativen in da je potrebno za točno določeno lokacijo narediti poizvedbo pri družbi Telekom Slovenije, ki se na podlagi povpraševanja oziroma interesa naročnikov odloča o vzpostavitvi storitve na tej lokaciji. Zato tudi ni moč na splošno trditi, da je xDSL TV razpoložljiva na celotnem območju Slovenije.

⁶ Odločba koncentracije Telemach in CATV MS (št. 306-50/2005-30).

⁷ DSLAM – lokalni širokopasovni koncentrator, ki zbira promet, ki ga generirajo naročniki, priključeni na DSLAM preko ADSL ali optičnih povezav. Promet se iz DSLAM-a prenaša naprej v omrežje v naslednji DSLAM in od tam k naslovniku.

⁸ V skladu z Vzorčno ponudbo za razvezan dostop do krajevne zanke in skupno lokacijo družba Telekom Slovenije nudi in objavlja skupne lokacije oz. lokacije glavnih delilnikov, na katerih je možno postaviti DSLAM-e in zagotoviti naročnikom širokopasovni dostop do interneta, ki je pogoj za xDSL TV. Te lokacije so na voljo alternativnim operaterjem.

30. Urad je kljub nekaterim tehničnim omejitvam, ki omejujejo popolno zamenljivost kabelske in xDSL TV z vidika naročnika, presojal zadevno koncentracijo na širše opredeljenem, nacionalnem, geografskem trgu, saj je praktično v vseh večjih mestih, kjer je prisotna ponudba kabelske televizije družbe Telemach, na voljo ponudba ADSL TV družb SiOL in T-2, v Kopru, Kranju in delu Ljubljane pa tudi IP TV preko optičnega omrežja družbe T-2, katerih kakovost in cene so popolnoma primerljive s ponudbo družbe Telemach. Urad ugotavlja, da lahko na teh območjih potrošnik brez večjih omejitev v primeru 5-10 % povečanja TV naročnin zamenja ponudnika.
31. Na podlagi podatkov iz spodnje tabele Urad ugotavlja, da je v preteklem letu znašal tržni delež družbe Telemach na trgu ponudbe storitve radijskih in televizijskih vsebin (kabelske televizije in IP TV) 34 %, družbe Ljubljanski kabel pa 8 %. Pri tem je treba poudariti rast števila IP TV priključkov, ki se je v letu 2006, glede na razpoložljive podatke za leto 2005, povečalo za najmanj 100 %. Podatki prepričljivo potrjujejo vse večjo zamenljivost storitev in močan konkurenčni pritisk na kabelske operaterje s strani družb SiOL in T-2, zaradi česar Urad zaključuje, da obravnavana koncentracija ne bo imela posledic ustvaritve ali krepitev prevladujočega položaja in ne bo pomenila bistvenega zmanjšanja ali onemogočanja učinkovite konkurence na upoštevem trgu.

Tabela: Število priključkov na kabelsko TV in IP TV

	leto 2006
TELEMACH	125.000
Ljubljanski kabel	28.300
Vsi (CATV + IP TV) priključki	369.360
SIOL TV (IP TV)	16.500
T-2 (IP TV)	10.000

Vir: Pridobljeni podatki s strani APEK-a in priglasitelja.

TRG STORITEV DOSTOPA DO INTERNETA PREKO KABELSKEGA OMREŽJA

32. Priglasitelj navaja, da sta širokopasovni kabelski in xDSL dostop do interneta za končnega uporabnika zamenljiva, zaradi česar naj bi bil upoštevni geografski trg nacionalen. Kot je Urad ugotovil že v primeru koncentracije družb Telemach/CATV Murska Sobota⁹ je zamenljivost širokopasovnega interneta preko različnih tehnologij odvisna od razpoložljivosti posamezne vrste tehnologije na lokaciji uporabnika oziroma stroškov, povezanih z zagotovitvijo posamezne vrste tehnologije. Samo v primeru, da ima posameznik na svoji lokaciji zagotovljeni obe tehnologiji, pri čemer pa bi bili stroški zamenjave oziroma prehoda na drugo tehnologijo minimalni, bi lahko govorili o popolni zamenljivosti med dostopom do interneta preko xDSL tehnološke platforme in preko kabelskega omrežja.
33. Kljub omejitvam sta obe storitvi z vidika cen, kakovosti in uporabnosti storitev v očeh potrošnika zamenljivi, kar je razvidno tudi iz Tabele: Primerjava različnih tipov širokopasovnih povezav. Ob tem je treba izpostaviti dejstvo, da družba T-2 novim naročnikom brezplačno pokrije morebitne stroške predčasni odpovedi naročniških razmerij pri drugih operaterjih, zaradi česar potrošnik ni soočen z večjimi stroški prehoda na drugega operaterja, ob morebitnem povečanju maloprodajnih cen. Operaterji, ki ponujajo storitve preko xDSL tehnološke platforme, imajo v svoji ponudbi za naročnike privlačne multifunkcijske »triple play« pakete storitev (televizija, telefonija in internet), po konkurenčnih in primerljivih cenah, ki pomenijo neposredno konkurenco paketni ponudbi televizije in interneta udeležencev koncentracije. Zato si družba Telemach prizadeva povečati bazo svojih

⁹ Odločba koncentracije Telemach in CATV MS (št. 306-50/2005-30).

naročnikov in vzpostaviti hrbtenično omrežje, ki bo tako s tehničnega (ustrezna raven kakovosti) kot ekonomskega (konkurenčne cene) vidika upravičilo ponudbo multifunkcijskih paketov storitev.

34. Rešitve na temelju dostopovne optične povezave do končnih uporabnikov (FTTH) trenutno ne predstavljajo popolnega substituta dostopu do interneta preko kabelskega interneta in xDSL platforme, saj je slednja šele v izgradnji in še to predvsem v urbanih središčih. Optična vlakna so zaradi visokih stroškov vzpostavitve redkeje na voljo za dostop do posameznega gospodinjstva. Tudi tehnologija UMTS ne predstavlja substituta, saj omogoča prenos podatkov z nižjo hitrostjo, ima omejen čas dostopanja in je tudi dražja. Ustrezne zamenljivosti ne zagotavljajo niti Wi Fi spoti, ki so namenjeni dostopu na točno določenih lokacijah (letališča, hoteli), niso pa namenjeni uporabi v gospodinjstvih in podjetjih. Dostop preko energetskih kablov v Sloveniji prav tako še ni v javni komercialni ponudbi. Brezžični dostop omogoča dostop do omrežja z uporabo frekvenc in s tem zagotavljanje širokopasovnega dostopa, vendar je razširjenost in razdrobljenost takega omrežja glavni razlog za nezamenljivost z xDSL tehnologijo. Agencija je v letu 2006 dodelila radijsko frekvenco za širokopasovni brezžični dostop za dobo 10 let družbama Telekom Slovenije in Tok telekomunikacije, ki bosta storitev širokopasovnega interneta morala zagotoviti na območju RS.
35. V skladu z gornjimi ugotovitvami, je Urad presojal koncentracijo na širše opredeljenem, nacionalnem geografskem trgu, saj je praktično v vseh večjih mestih, kjer je prisotna ponudba kabelskega interneta družbe Telemach, na voljo ponudba interneta preko ADSL tehnološke platforme družbe SiOL in VDSL družbe T-2, v Kopru, Kranju in delu Ljubljane pa tudi hitri internet preko optičnega omrežja družbe T-2, katerih kakovost in cene so popolnoma primerljive s ponudbo družbe Telemach. Urad ugotavlja, da lahko na teh območjih potrošnik brez večjih omejitev v primeru 5-10 % povečanja naročnine za internet zamenja ponudnika.
36. Na podlagi podatkov iz spodnje tabele Urad ugotavlja, da se je delež priključkov dostopa do interneta preko xDSL tehnološke platforme močno prevladuje glede na število kabelskih modemov. Podatki prepričljivo potrjujejo vse večjo zamenljivost storitev in močan konkurenčni pritisk na kabelske operaterje s strani družbe SiOL in ostalih ponudnikov interneta preko ADSL tehnološke platforme. Urad zaključuje, da obravnavana koncentracija ne bo imela posledic ustvaritve ali krepitve prevladujočega položaja in ne bo pomenila bistvenega zmanjšanja ali onemogočanja učinkovite konkurence na upoštevem trgu.

Tabela: Delež (%) priključkov na kabelski internet in internet preko ADSL

	Leto 2006
SIOL	60%
TELEMACH	12%
Ljubljanski kabel	2%
Arnes	6%
T-2	7%
Amis	4%
Ostalo	9%

Vir: Posredovani podatki s strani priglasitelja in APEK¹⁰.

10

IV. ZAKLJUČEK

37. Z določilom o dolžnosti pogajanja in sklepanja pogodb o operaterskem dostopu je slovenski zakonodajalec implementiral eno izmed številnih zavez, ki izhajajo iz novega regulativnega okvira na področju elektronskih komunikacij v EU. Le-ta je s 1. majem 2005 oziroma s pristopom Slovenije kot polnopravne članice k EU postal zavezujoč tudi za Slovenijo. Konkretna dolžnost operaterjev je urejena v 5. členu Direktive o dostopu (Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7.3.2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju). V RS je nacionalni regulator na področju elektronskih komunikacij (APEK) tisti, ki odloča v sporih glede operaterskega dostopa oziroma določa obveznost operaterskega dostopa posameznim operaterjem, pri čemer pospešuje učinkovitost, trajnostno konkurenco in največje možne koristi za končne uporabnike.
38. V skladu s konkurenčno pravno presojo obravnavane koncentracije Urad zaključuje, da koncentracija med družbama Telemach in Ljubljanski kabel, ne bo povzročila omejevanja in izkrivljanja učinkovite konkurence na trgu dostopa do kabelsko komunikacijskega omrežja, trgu prenosa radijskih in televizijskih signalov preko kabelskega omrežja in trgu storitev dostopa do interneta preko kabelskega omrežja, saj je v vseh večjih mestih, kjer sta prisotna tudi udeleženca koncentracije, zagotovljena konkurenca na ravni xDSL tehnološke platforme, preko katere se prav tako ponujajo storitve dostopa do interneta in prenosa radijskih in televizijskih signalov. Pravkar navedeno pa ne izključuje možnosti Urada, da v skladu z 10. členom ZPOMK prične postopek ugotavljanja zlorabe prevladujočega položaja, v kolikor bi ugotovil, da je družba Telemach z odvisnimi družbami s svojim ravnanjem na območju kabelsko komunikacijskih omrežij, ki so v njeni lasti, in predstavljajo neizogibni monopol, zlorabila prevladujoč položaj.

PRAVNI POUK:

Zoper to odločbo je mogoče vložiti tožbo v upravnem sporu pri Upravnem sodišču, oddelek v Ljubljani, Fajfarjeva 33, v roku trideset (30) dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Tožba se lahko da tudi na zapisnik pri pristojnem sodišču. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto ali ko je bila dana na zapisnik.

Pripravil:
Ivan Govše

Andrej Plahutnik
DIREKTOR

Vročiti:

- Dokumentarno gradivo, tu;
- UPC Telemach, širokopasovne komunikacije, d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, Ljubljana; **po pooblastilu**: odvetnik Matjaž Pantelič, Poljanski nasip 8, Ljubljana.
- Ljubljanski kabel, telekomunikacijske storitve, d.d., Tivolska 50, 1000 Ljubljana